

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy hóra — — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtak
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. ■■■■■■

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 181. szám.

Csütörtök, augusztus 10.

A gyermekszanatóriumok.

— augusztus 10.

A Balaton egyik gyorsan fejlődő, kies fürdőhelyén, a tó északkeleti sarkának bájos öblében fekvő Almádban megnyitott az első gyermekszanatórium, amelyet a gyermekszanatórium egyesület létesített, hogy a szegény gyermekek megmentésének és nevelésének kiegészítéseként a szegény beteg gyermekek gondozásáról is gondoskodjék.

A gyermekszanatórium egyesület nagy feladatot teljesít. Igen sok, anyagilag küzdelmes életet folytató családnak elbetegedett gyermekét akarja megmenteni az egészséges életnek és a munkabírásnak.

Az egyre fejlődő városok szoros építkezése, a megromlott, elégtelen táplálkozás, amely már szinte velejárója a városi életnek, a szabad levegő s főleg a szabad napfény hiánya, a megsokasodott zaj és füst, mérges kipárolgás, ehhez számítva a szellemi munka, tehát a gyermeknél a tanulás anyagának megnövekedését: mindez rombolólag hat a fiatal szervezetre. Sőt ha idejekorán nem ellensúlyozzuk e hiányokat, a jövő generáció idegei még ernyedtebbek, betegesebbek lesznek. A gazdag ember megteheti, hogy a város szomszédságában állandó szabad levegőt és napot szerez gyermekeinek vagy hónapokra elviszi a legegészségesebb vidékekre. De már a középosztály legnagyobb része csak rövid időre juttathat ilyen üdülést gyermekeinek. A városi lakosság nagy tömege teljesen meg van fosztva ettől; a legtöbb gyermek a fülledt, piszkos udvarokon, szűk, poros utcák bányasztó levegőjében, unalmas egyhangúságban, tehát testileg és lelkileg is mérgező légkörben tölti el a nyarat. És ha még relative egészséges, akkor valahogy tűrhető az állapota. De ha beteg: akkor veszendő lélekké válik, nyüge türelmetlen, nélkülöző családjának, szomorúsága a társadalomnak, fájdalmas terhe az államnak.

Ez az a sötét kép, amelynek árnyékait el kell üznünk a szeretet égő világosságával.

A balatonalmádi szanatórium csak kezdet, csak kis mag. A magyar társadalom és az állam szent feladata, hogy nevelje, terebélyessé fejlessze, sarjzattassa, sokasítsa az ezer meg ezer nyomorúság-áldozata testi és lelki üdvére.

A most felavatott szanatóriumot, nemsokára több fogja követni, a Balaton mellett is, más vidéken is, de amikor ez első ilyen intézet megvalósulásának hatása alatt állunk, képzeletünkben el kell jutnunk arra az időre is, amikor nem csupán a szegény beteg gyermekek e menedékházai népesítik meg az országot, hanem kibővül az intézmény olyan szervezettel is, hogy a kevésbé módos, de azért nem egé-

szen szegény gyermekek, nemesak egyedül, hanem szüleik vagy atyafiak kíséretében bizonyos olcsó díj mellett szintén részesülhessenek az egészség visszaszerzésének vagy megtartásának ebben a módjában. Sok olyan család van, mely hiába kopogtatna, talán röstelne is kopogtatni a jótékonyosság ajtaján, mivel nem nevezhető hivatalos értelemben szegénynek; de arra nem jut pénze, kivált a mostani drága világban, a családfőnek, hogy gyermekének megadhassa azt a kívánatos üdülést. Ekképpen pedig éppen a szűkösebb jövedelmű intelligens osztály szenved hiányt; a jótékony berendezések láncolatában nagy és nem igazságos hézag támad. Ennek betöltése is feladata a társadalomnak. Kívánatos, hogy a szépen indult társadalmi mozgalom olyan arányban fejlődjék, hogy ezt a hiányt is megszüntethesse, ekkép áldásos hatása általános lehessen.

Justus.

Vasuti közlekedésünk javítása.

Vonatok gyorsítása Nagybecskerek és Szeged között. — 50 kilométer óránként. Jövő hónapban megkezdik a munkát.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, aug. 10.

Vasuti közlekedésünk évek óta panaszolt szomorú viszonyaiban most végre örövendetes változás történik. Immár befejezett tény ugyanis, hogy a szeged—nagybecskereki vonalat átépítik, hogy gyorsabb vonatok járhasanak Nagybecskerek és Szeged között.

A szeged—nagybecskerek—nagykikindai helyi érdekű vasúttársaság, mint már jeleztük, rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen elhatározta, hogy több mint másfélmillió korona elsőbbségi részvény kibocsátásával fölemeli az alaptőkét s ezzel az összeggel átépíti a vasuti pályatestet, hogy a vonatok sebességét fokozza.

Az örövendetes hír részletiről az alábbi értesüléseket szereztük be:

A vonatok gyorsításának előkészítő munkái már régebben folynak s a nagybecskerek—szeged—nagykikindai vasúttársaság nagyérdemű elnöke Tallián Béla vbt., valamint torontáli igazgatósági tagjai, nevezetesen Jankó Agoston alispán és Pap Géza országgyűlési képviselő mindent elkövettek vasuti közlekedésünk javítása, illetőleg a szeged—nagybecskereki vonatok gyorsítása érdekében.

Persze ez tetemes költséget igényelt, mert a pályatestet meg kellett erősíteni, hogy a vonatok gyorsabban közlekedhessenek. A számítások szerint legalább másfél millió koronát igényeltek az átalakítások s a költségeket a tervek szerint új elsőbbségi részvények kibocsátásával akarták fedezni.

Ehez mindenképp a régi elsőbbségi részvények tulajdonosának a „Drezdener Bank”-nak hozzájárulását kellett megnyerni, illetőleg arra bírni a bankot, hogy az ujabban kibocsátandó elsőbbségi részvényeket átvegye.

Tallián Béla vbt. tanácsos közbenjárására a drezdai bank hajlandó is volt erre s így most már az igazgatóság a miniszterhez fordulhatott kérésével. A kereskedelmi miniszter folyó évi 52051. sz. alatt meg is

engedte, hogy a szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült vasút részvénytársaság

a vonatok menetsebességének 50 kilométerre való fokozása

végzett a vonalnak szeged—karlova—nagybecskereki szakaszán a felépítményt megfelelően megerősítse és evégből 1,577.000 korona elsőbbségi részvényt bocsásson ki. Most azután az igazgatóság

rendkívüli közgyűlésre

hívta össze a részvénytársaságot. A rendkívüli közgyűlést tegnap tartották Budapesten, Tallián Béla v. b. t. tanácsos elnöklésével, amelyen Torontálból részt vettek: Jankó Agoston alispán, Pap Géza országgyűlési képviselő és Vlaskalics Milán Aracs község jegyzője.

A közgyűlés az 1,577.000 korona elsőbbségi részvény kibocsátását megszavazta s az építésekre és beruházásokra szükséges tőkét 90%-os árfolyam elsőbbségi részvények kibocsátásával biztosítják, vagyis a társaság 1,466.000 korona névértékű 5%-os kamattörlesztésre jogosított elsőbbségi részvényt bocsát ki.

Az 1,577.000 koronából a szükséges beruházásokra 1,320.000 koronát a helyi érdekű részvénytársaság visel, a többi a magyar államvasutat terheli.

A közgyűlés elhatározta, hogy a pályaeépítésre szükséges pénzt még e hónapban a máv. rendelkezésére bocsátja, hogy

az építkezést már a jövő hónapban megkezdhessék,

mert a máv. csak így garantálhatja, hogy a gyorsabb menetek a jövő évi májusi menetrendben életbe léphessenek.

Miután a drezdai bank kijelentette, hogy a szükséges összeget azonnal rendelkezésre bocsátja, az építkezést a jövő hónapban tényleg megkezdik, hogy májusra az új vonatok akadálytalanul közlekedhessenek. Ezzel együtt a májusi menetrendben természetesen messzemenő előnyös változtatások fognak történni s elérjük azt az új korszakot, amikor az eddigi közel 6 órás szegedi utat a jövőben 3 óra alatt tesszük meg.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Augusztus 13. „Football-Club” footballversenye.
Augusztus 17., 18., 19., 20. Országos vásár.

— A király születésnapja. A király születésnapjának idei évfordulója alkalmából aug. 18-án délelőtt 10 órakor a róm. kath. templomban ünnepi mise lesz.

Ugyanez nap d. e. fél 12 órakor ünnepies hálaadó istentisztelet lesz a nagybecskereki izr. templomban is. Mindkét isteni tiszteletre hivatalosak a hatóságok és testületek.

— Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter dr. Deső Béla nagykikindai áll. főgimn. tanárt a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

— Mulatság a kecskemétiak javára. A nagybecskereki kereskedelmi alkalmazottak ifju tagjai szeptember 2-án mulatságot rendeznek a földrengéssújtotta kecskemétiak javára.

A nagybecskereki árvaház javára vasárnap, folyó hó 13-án délután 4 órakor

az alkotmány-utcaiban levő Engel-féle házban jótékony célu műkedvelői előadás lesz amelyen Engel Margitka, Messinger Nándor, Steiner Dezső és Benzion Fuda működnek közre. Belépődíj 30 és 20 fillér.

— **Pap Géza a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének ügyvezető igazgatója**
A Magyar földhitelintézetek országos szövetségének tegnapi alakuló közgyűlésén Pap Géza országgyűlési képviselőt az intézet ügyvezető-igazgatójává nevezték ki, akinél hivatottab kezekbe a nagyfontosságú intézmény vezetését nem is adhatták. Ugyancsak a tegnapi alakuló közgyűlésen a felügyelő-bizottság tagjai sorába beválasztották Babics József udvari tanácsost is.

— **A nagybecskereki footballverseny.**
Tegnapi számunkban hírt adtunk arról, hogy a nagybecskereki football-klub az antalfalvai „Sportegylet” football csapatával revanche-mérkőzést rendez. A versenyt nem mint tegnap sajtóhibából közöltük 18-án, hanem augusztus 13-án, most vasárnap fogják megtartani.

— **A vármegye monográfiája.** Vende Aladár, a monografia szerkesztője és melléhe Barna Lajos segédszerkesztő befejezték első adatgyűjtő körutjukat a vármegyében és a jövő hét elején indulnak el a második körútra. Első utjuk a zombolyai hatalmas uradalmon át vezetett, ahol Szőlősudvarnokon gróf Csekonits Sándor és Babics József udvari tanácsos várta őket. Az uradalom egy részében, Jánosmajorig gróf Csekonics kalauzolta a szerkesztőket, a többi részében pedig Babics egész Zombolyáig, hol a régi kastélyban voltak elszállásolva. Körülbelül 8 napig Zombolya volt a központ, ahonnan a szerkesztők Babics jószágkormányzóknak és az uradalomnak az ügy iránti meleg érdeklődését bizonyító szíves előzékenységgel és segítségével az egész nagy vidéket bejárták, sőt a csenei járást is, ahol a szerkesztőket Uzbasich főszolgabíró kalauzolta. Innen a zombolyai uradalomhoz tartozó Bozítópusztára mentek, ahol a határbeli őshalmok tájékát kísérelték meg felkutatni régészeti szempontból. A magyarországi községek jegyző előzékenyen bocsátotta rendelkezésükre a szükséges munkaerőt. Három helyen is ásattak és habár megállapíthaták, hogy e terület már a kő- és bronzkor szakában és a népvándorlás korában is lakott hely volt, de mert mindenütt feldult területet találtak, beszüntették a további ásásokat. Innen a perjámosi járásba mentek, ahol dr. Sal Ferenc főszolgabírónak voltak a vendégei. A nagyszentmiklósi járásban gróf Nádkó Sándor vendégszeretetét élvezték és innen járták be az egész vidéket. Ócsanádton kislégi Nagy Gyula nevezetes és gazdag régiséggyűjteményét vették fel a monografia számára. A kikindai járásban okányi Schwarcz Lajos vendégei voltak a szép Simon-majorban. Törökkanizsán pedig Tallián Béla távollétében Tallián Jenőnél voltak elszállásolva. Onnan Csókára mentek, ahol Lederer Artur híres gazdaságát tekintették meg. Itt ásást is akartak rendezni annál inkább, hogy a szegedi múzeum által már kizsákmányolt u. n. „Kremenyák” lelőhelyről, létesítendő torontálmegyei múzeumnak is jusson legalább egy megfelelő gyűjteményes lelet, az ottani jegyző ki is állította szükséges munkaerőt, de egy közbejött incidens itt is megakasztotta a munkálatok folytatását, ami annál sajnálatosabb, mert a szegedi múzeum már korábban megszerezvén a jogot itt és egy másik lelőhelyen az ásásokra, alig van kilátás arra, hogy e vidékről megfelelő gyűjteményes lelet kerüljön a torontálmegyei múzeumba. Innen a szerkesztők Törökbecsére mentek, ahol egyebek között Rohonczi Gida rendkívül érdekes és híres kertészetét és verseyistállóját tekintették meg és onnan Melenczen és a két Eleméren át érkez-

tek vissza Nagybecskerekre. A szerkesztők utközben közel 200 fényképfelvételt eszközöltek és roppant bő anyaggal és adathalmazzal érkeztek vissza. A jövő héten megkezdik körutjukat a becskerei járás alsó részében, a módosi, bánlaki, antalfalvai, alibunári, panosovai és párdányi járássokban.

— **Mérsékelt áru menettérti jegyek kiadása a Szent István-ünnep alkalmából.** A Szent István ünnepnap alkalmából a m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint a kassa—oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól, az üzemükben álló helyiérdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30%-al mérsékelt áron menettérti jegyek adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. é. augusztus 18—20. napjain, az utóbbi napon azonban legkésőbb délelőtt 9 óráig Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadatni. E menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját elsőnapnak számítva, érvényességük az 5 napon éjjelkor lejár. megjegyeztetik azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak f. é. augusztus 20-án történhetik; korábbi visszatérés esetén e jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakitásának sem menet, sem jövetkor nincsen helye. Gyermeknek számára külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **Égiháboru.** Hát bizony, ez az egyébként olyan közönséges dolog, most szenzáció számba megy. Több mint hat hete fuldoklunk a forróságban és a szárazságban s a máskor olyan kedves kéklő égboltozat már valóságos teherként nehezedett ránk, mikor végre ma sok fohász és sóhaj után hatalmas zápor szakadt ránk. Közbe csapkodott a villám és dörgött az ég, de az égiháboru színjátékát ezuttal gyönyörködve és élvezettel néztük, mert velejárt a víz, a mennyei víz, amit olyan régen vártunk. És az égiek ezuttal nem fukarkodtak az öntözéssel, mert délelőtti fél 10 órától kezdve délig folyton esett az eső, jó bőven, kiadósan, éltetően, úgy, hogy fölfressült tőle minden: az embertől kezdve az utolsó fűszálig, amelyből a szárazság miatt már csak mutatóba látunk egyet-egyét.

— **Népgyűlés.** A nagybecskereki szociáldemokrata-párt mint ismeretes, vasárnap, folyó hó 13-án délután 4 órakor a Vásártéren népgyűlést szándékozik tartani, a melyen a véderőreform és a választói jogról, nemkülönben a szocializmus céljáról és törekvéseiről fognak szónoklatokat tartani. A népgyűlés rendezőse a gyűlés szónokaiként Bokányi Dezsőt és Kittel Ferencet jelentette be Budapestről, akik közül Bokányi magyarul, Kittel pedig németül fog beszélni, míg Tusanovics Dusan itteni nyomdász, Markovics Vlada újvidéki hírlapíró és Katzlerovics Triza a szerb szkupstina tagja szerbül fognak szónokolni. A nagybecskereki rendőrkapitányság a népgyűlés megtartását engedélyezte, azaz a kikötéssel, hogy Katzlerovicsnak, mint idegen országbeli alattvalónak nem engedi meg, hogy a népgyűlésen felszólaljon. A népgyűlésre hatósági biztostként dr. Mirkov Iván rendőrkapitány van kirendelve.

— **A Váralja-utca parkirozása.** A Váralja-utca lakói, illetve háztulajdonosai között a napokban mozgalom indult meg az iránt, hogy a Váralja-, Petrovics- és Brankovics-utca parkiroztassanak. A tervezet szerint a Váralja-utcát elejétől kezdve egész a szerb templomig mindkét oldalon a fasoron kívül élő ösvénnyel látnák, a két fasor közötti rész közepén gyalogut lenne, míg a többi részt füvel vetnék be. A mozgalom, amely mindenképpen érdemes a támogatásra, már meglehetősen előrehaladott stádiumban van, amennyiben a háztulajdonosok közül már az első napokon is sokan írták alá az ívet, amelyben a tervhez való hozzájárulásra kötelezik magukat. A parkirozásról mineden házigazda a háza hosszában saját költségén gondoskodik, azonkívül kötelezi magát, hogy a parkiro-

zott rész gondozására évenként 6 koronát fizet be a városi pénztárba, amely összegből azután a város gondoskodhatna egy kertészlegényről, aki az ültetvényeknek gondját viselné. A háztulajdonosok legközelebb a városhoz fordulnak az ügy felkarolásáért és támogatásáért, amit a város bizonyára meg is fog tenni, amennyiben nemcsak egészségi, de szépészeti szempontból is megérdemli a terv azt, hogy keresztülvitelét a város teljes mértékben elősegítse.

— **Tűz Jarkovácson.** Tegnap az a hír terjedt el, hogy Arkod községben nagy tűzvész pusztított, sőt a „Neue Temesvárer Zeitung” szerint az egész község lángokban áll. Mint most lapunknak Arkodról jelentik, ezek a hírek nagyon is tulzoltak, mert mindössze az történt, hogy tegnapelőtt délben Dulyán Mácá udvarán kigyulladt egy buzakazal, mely a cséplő-géppel s egy kotárkával együtt a lágokban martalékkává esett. A szeles időben a repülő tüzes csóvák Zsebelyán Giga udvarán egy szalmakazlat is felgyújtottak, de a tűzoltóság és a lakosság erős munka után elfojtotta a tüzet.

— **A billédi kettősgyilkosság.** A billédi kettősgyilkosság dolgában újabban a következőket jelentik:

A gyilkos Anton András, mikor a csendőrök letartóztatták, nyomban beismerte borzalmat tettét. A gyilkos vallomása szerint az eset úgy történt, hogy ő a koresmában találkozott a két Quinkerittel. Iddogálás közben odaszólt egyik családi ismerősének, aki rendszerint lerészegedik és ilyenkor ő szokta hazakisérni: — Vigyázz! Ne igyál ma sokat, mert ha berugiok, nem viszlek haza, hanem saroglyán hurcollak el.

Erre az idősebbik Quinkert reátámadt, szidalmazta, Lauskerl és Rotzkerlnek nevezve, sőt meg is verte volna, ha a többiek vissza nem tartják. Erre tovább ittak és kölcsönösen szidalmazták egymást. Majd mikor közel ment az asztalukhoz, Quinkert József fejbe is ütötte. Erre hazament és befogatott, hogy a földjeire hajtasson, de a dolog nagyon bántotta és ekkor elhatározta, hogy utának megy és kérdőre vonja őket. A fegyvert csak ijesztésül vette magához. Mikor az országúton találkozott, megkérdezte, hogy miért bántották őt. Erre az egyik leugrott a kocsiról, a másik pedig ezt mondta:

— Fogd meg és üssük agyon!

Ekkor lőtt a kocsin ülőre, de nem akarta megölni. A másik dulakodott vele és a puskát akarta elvenni, azt meg dulakodás közben lőtte le. Azért kerülte meg az egész határt, mert félt, hogy a billédek mögötte jönnek és megtámadják.

A gyilkos különben a billédi járásbíró-sági fogházból ma átszállították a nagykikindai törvényszék fogházába. Bűnyűjét az ősi ciklusban fogja tárgyalni a nagykikindai esküdtszék.

— **Lakások elképzelhetők-e vén házban** sok lakó után poloska nélkül? Mielőtt ily lakásba beköltöznénk, tisztítsuk azt ki alaposan Löcherer Cimexinnel. Ez eddig az egyedüli szer, amelytől a poloskák nyomban elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. Nem piszkít, foltot, szagot nem hagy, a legkényesebb butor is tisztítható vele. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Kollarich Gábor, valamint Czika János László gyógyszerárban Nagybecskereken. 701x20.10

— **Feleséggyilkos cigány.** Zombolyán néhány nap óta egy 25 főből álló cigánykaraván tanyázik, amely Erdélyből, Ágostonfalváról jött és szőnyeget, kendőt kötényt stb. árulva, végigvándorolja az országot. A társaság egyik tagja, Grancsa Lajos, mindig verekedett a feleségével. Állandóan leitta magát s ilyenkor mindenkivel kikezdedt. Utóbbi időben azonban feleségével annyira hadilábon állott, hogy meg is akarta ölni. Ezért az egész karaván panaszra ment a rendőrségre, mely a veszedelmes cigányt letartóztatta. Mikor a cigányok látták, hogy társukat bekísérik a hűvösre, egyszerre megsajnálták s valamennyien rimánkodni kezdtek, hogy engedje ki a rendőrség, mert az a legjobb ember a világon, nem árt még a légynek sem. A rendőrség azonban csak másnap bocsátotta szabadon a részeg cigányt, mikor már kijózanodott. Ez az állapot nem tartott soká. Félórán belül Grancsa ismét a megszokott mértékben ittas volt, mire kitámolygott a vásártérre, ahol a felesége a batyuján ült. Odalépett hozzá és üdvözlésképp szívenszurta, úgy, hogy szó nélkül rögtön meghalt. A feleséggyilkos cigányt letartóztatták és megindították ellene az eljárást.

— **Országos vásárok.** A nagybecskereki rendőrkapitánysághoz érkezett jelentés szerint *Csákon* folyó hó 24., 25., 26. és 27-én lesz a legközelebbi országos vásár, amelyre a sertések kivételével mindenféle állat felhajtható. — *Révaujfalun* augusztus hó 19-én tartják meg a legközelebbi országos vásárt, amelyre szintén mindenféle állat felhajtható meg van engedve.

TÁVIRATOK.

Az obstrukciós színházból.

A törökbecsei Leiningen-szoborbizottság meghívója. — Csupa névszerinti szavazás.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ami most a képviselőházban folyik, az alig érdemli meg a nyomdafestéket. Unalmas színjáték folyik immár huszonnyolcadik napja, amit mindenki ismer és mindenki tud, úgy, hogy a gyerekek is obstrukciósdi játszanak. Az egész ülésen megint névszerinti szavazás folyt az ellenzék részéről megrendelt kérvények felett és ezzel pocékolták el az egész időt. A véderővitáról persze szó sem volt. Mint torontáli érdekű dolgot külön kiemeljük, hogy az elnökség a mai ülésen bemutatta a törökbecsei Leiningen-szoborbizottság meghívóját a szoborleleplezésre s amelyen a Ház majd képviseltetni fogja magát.

Az ülésen *Berzeviczy* Albert elnökölt s a jegyzőkönyvnel *Sümegei* Vilmos belekapaszkodott abba, hogy a szavazásnál egyes munkapárti képviselők kétszer szerepelnek.

Az elnök felvilágosítást nyújt a dologról, majd bemutatja az Emke meghívóját jubiláris közgyűlésére, továbbá

a törökbecsei Leiningen-szoborbizottság meghívóját

a vértanu Leiningen tábornoknak Törökbecsén felállítandó szobrának szeptember 17-én történő ünnepies leleplezésére. A meghívókat tudomásul veszik, amire

a névszerinti szavazások

következtek különböző népgyűlési kérvényekre, amelyek az ülés végéig tartottak.

A helyzet.

A Kossuth-párt kibontakozási terve. — Az ország az obstrukció ellen. — Az ellenzék zavara.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzék mindinkább szemelláthatóan kezdi elveszíteni a fejét, bár a harcias csapat vezére *Justh* Gyula a laptudósítók előtt hangosan bizakodik a győzelemben. De hogy ő maga sem hisz a saját jövődőlésében, azt talán bizonyítani sem kell.

A Kossuth-pártot például hiába invitálják együttes működésre s a nevezett párt ma egy kommunikében háromféle támpontot is kínál a kormánynak, bár nem bevalottan, de félre nem érhető módon a kibontakozásra. Hangsúlyozza a Kossuth-párt, hogy ő igenis elfogadná a véderő fejlesztését, ha a kilences bizottság programja azonnal megvalósulna, azonfelül a századnyelv és továbbá ha revideálnák a javaslatokat a takarékoság szempontjából.

Még nagyobb baj ennél a *Justh*-pártra nézve, hogy az ország teljesen ellene fordul. A törvényhatóságok egymásután állást foglalnak a parlamenti frívól játék ellen. *Arad* tegnapi határozata szinte megdöbbentő hatással volt az ellenzékre, amely hiába mondja, hogy ez főispáni komandóra megy. Az ország nagyon jól emlékszik, hogy pár évvel ezelőtt a törvényhatóságokat úgy kezelték, mint az alkotmány bástyáit s határozataikat úgy ünnepelték, mint a nemzet lelkiismeretének megnyilatkozását. A dolog úgy áll, hogy eddig azt mondták, hogy obstruálnunk kell, mert erőszakos többséggel állunk szemben, de velünk van az ország. Most pedig kiderül,

hogy az ország élesen elítéli őket annyira, hogy ők most már a törvényhatóságokban is kénytelenek obstruálni. Szerencsére a törvényhatóságok tárgyalási rendje ügyesebb és okosabb, mint a képviselőház szerencsétlen házszabályai. A közvéleményt a törvényhatóságok állásfoglalása uralja elsősorban, mert ezzel az inparlamentáris akaratnyilvánítás szertefoszlik s vele az obstrukció jogosultságának utolsó ürügye is.

Jellemző az ellenzék belső megrettenésére, hogy most már lapjaikban egyszerűen agyonhallgatják a törvényhatóságok obstrukció ellenes álláspontfoglalását, ellenben a legképtelenebb kitalálásokkal igyekeznek hangulatot kelteni. Tegnap például azt híresztelték egy bécsi lap utján, hogy a kormányt Ischlbe citálták mert az uralkodó türelmetlen és rossz néven veszi hogy *Károlyi* Józsefnek a hadsereg elleni sértegetését szó nélkül tűrte. Természetesen sem az Ischlbe citálásból sem a többi fantasztikus kombinációkból egy szó sem igaz. *Károlyi* annak idején az elnök szigoruan rendre utasította és ezzel a dolog el van intézve. Kíváncsian várhatni ezek után, hogy milyen mesékkel igyekeznek az ellenzék a saját belső zavarát leplezni.

Az obstrukció.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ellenzék vitarendezőbizottsága ma ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az egész jövő héten technikai obstrukcióval feccséri el az időt és senkit sem enged szóhoz jutni.

Kristóffy a képviselőházban.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A közelmúlt politikai törtérianak egyik érdekes egyénisége jelent meg ma hosszú számkivetés után először a parlamentben. Az egykori Fejérváry-kormány belügyminisztere a koalíció által agyonüldözött és becsmérelt *Kristóffy* József jött be ma ugyanis a Házba, miután békésabai mandátumát tegnap végleg igazolták. *Kristóffy*t minden nagyobb emóció nélkül fogadták és zavartalanul letelepedhetett a helyére. A mai ülésen különben állandóan a munkapárttal szavazott

Szegeden holnap akasztás lesz.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Holnap akasztás lesz Szegeden. A többszörös rablógyilkosság miatt halálraítélt *Szalma* István kegyelmi kérvényét ugyanis a király elutasította és szabad folyást engedett a földi igazságszolgáltatásnak. A halálraítélt rablógyilkos előtt ma hirdették ki kegyelmi kérvényének elutasítását. A kivégzés holnap reggel 7 órakor lesz s *Bali* Mihály hóhér ma délután már Szegedre érkezett, hogy az akasztáshoz az előkészületeket megtegye.

Munkások szerencsétlensége.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fővárosban a Sárkányutca 11. szám alatt épülő házban egy fal beomlott, mely több munkást maga alá temetett. A munkások közül egy meghalt, egy haldoklik, öten pedig súlyosan megsebesültek.

Elkobzott bécsi ujság.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgőnyzik, az ügyesség elkobozta a „Neues Wiener Journal“ mai számát, amelyben vezércikkében erősen támadja a trónörökösöt, a hadügyminiszter lemondásával kapcsolatban.

A londoni nagy sztrájk.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgőnyzik, a városban hatvanezer munkás sztrájkol. Az élelmiszerek erősen fogytán vannak.

Tőzsde.

A Lloyd budapesti távirata augusztus 10.
 Buza (augusztusra) . . . . . 22 74 — —
 Buza (októberre) . . . . . 23 06 — —
 Zab (augusztusra) . . . . . 16 72 — —
 Tengeri (augusztusra) . . . . . 15 48 — —
 Tengeri (októberre uj) . . . . . 15 22 — —

Irodalom.

* **A Politikai Hetiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Az argentiniai husbehozatal. Irta R. — Belföld. A politikai helyzet. Irta sz. s. — Külföld. Török-albán megegyezés. Irta Székely Sámuel. Közgazdaság. Az értéktőzsdéről. Irta B. A. — Társadalom. Az első gyermekszanatóriumok. Irta Justus. — Magyar fürdőhelyekről. Irta Szalay Károly. — A hétről. A durva hang. — Válság a Felvidéki Kultúregyesületben. — Láng Lajos báró. — Vértesi Arnold halála. — A városok segítése. — Közgazdasági közlemények.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

6096—tl. v. 1911. szám.

Együttes árverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Stankov Dragomir* mint *Stankov Tyira* engedményese felsőíttebe lakos végrehajthatónak ismeretlen helyen lakó *Pandurov Isza* és *Pandurov Iszáné* szül. *Popov Mára* végrehajthatást szenvedő elleni 1266 korona tőkekövetelés és jár. iránti folytatott ügyében, továbbá a csatlakozó végrehajthatónak tekintendő *Schwarz Sámuel* nagybecskereki lakos 91 korona tőke s járulékaiból álló követelése kielégítése végett és az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Felsőíttebe község 214. sz. tjkvben A. I. J. sor. (402. 403.) hrsz. a. felvett 400 négyszögöl beltelek és a rajta épült 207. ö. i. számú ház 1337 korona kikiáltási árban az 1911. évi szeptember hó 16-ik (tizenhatodik) napján d. e. 10 órakor Felsőíttebe községhezánál meg tartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fog eladásra kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígérletet senki sem tesz, az árverésre kitzított birtok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígérlet nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles, nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889 : XXX. t.-c. 10 §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapestben székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1892 évi XXIII. t.-c. alapján alakult központi hitelszövetkezetben a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben amelyen az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő tlkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet alapján letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérletet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígérlet a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vevő köteles a vételárat 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat ugyanattól a naptól számított 30, a harmadikat ugyanattól a naptól számított 45 nap alatt, minden egyes vételárrészlet után az árverés napjától szá-

mitandó 5% kamatokkal együtt, szabályszerű letéti kérvény kapcsán s az 1881. évi december hó 6-án 39425. szám alatt kelt rendeletben előírt módon a nagybecskereki kir. adóhivatalnál mint birói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítottik be.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi június hó 19-ik napján.

Rektorisz, kir. tvsz. biró.
795-1.1

Gyertyámos község előljáróságától.
1258-1911. szám.

Hirdetmény.

Gyertyámos község mint erkölcsi testület tulajdonát képező *nagykoicsma helyiség* f. évi szeptember hó 3-án délelőtt 10 órakor, 1911. évi október hó 1-től kezdődőleg 3 évre nyilvános árverés útján Gyertyámos község házában hasznóbérbe adatik.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Gyertyámos, 1911. évi aug. hó 7-én.

Gesztessy László, jegyző. 793-3.1 Rómer Péter, biró.

Helybeli iparvállalatnál egy a magyar és német nyelvben jártas

irodistanő felvétetik.

Gyorsírásban gyakorlott előnyben részesül. — Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Gyár“ címen e lap kiadóhivatalába küldendők. (806-3.1)

Legelő-bérbeadás

802-3.1

Kovilova - gizellaheimi réten **több száz holdnyi legelő**

szarvasmarhák legeltetésére holdanként, vagy a jószág darabjaként **bérbeadó**.
Bővebbet a tulajdonosnál:

Friedmann Alfrédnél
Nagybecskerek, Tomasováci-utca.

(521-(2)129)

Padló olaj

hivatalok, iskolák, lakóhelyiségek pertalanítására, **kilója 40 fillér.**

5 kilós bádogganna postán bérmentve K. 3-50

Padló festék

sárga árnyalatokban.

Kilója 1 korona.

Padló lakkok

Linoleum, Borostyánmáz etc.

Doboza 1-20-1-60.

Öt doboz vételénél bérmentve.

Brunolin, terpentinolaj, firniss olcsón kímérve.

Kovács Sándor drogériája
Nagybecskerek.

Telefonszám 43.

Telefonszám 43.

Torontálvármegye alispánjától.
22931-1911. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál *(egy) hivatali szolgáló állás* megüresedett, erre az állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1. Évi 600 korona kezdőfizetés, mely 5 évenként 100 koronával emelkedik 900 koronára.

2. Lakbér és természetben szolgáltatandó ruha.

Az igazolványos altisztek ezen állás betöltésénél az 1873. évi II. t.-c. alapján előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni kívánják, hogy kellőleg okmányolt kérvényüket *jelen pályázati hirdetmény keltétől számított 4 hét alatt* nálam mutassák be, mert az elkésett folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Követelmények: magyar állampolgárság, a magyar nyelvnek szóban és írásban való teljes ösmerete, kifogástalan erkölcsi magaviselet.

Nagybecskerek, 1911 aug. hó 7-én.

Az alispán helyett:

Vinczichdy, m. főjegyző.

803-3.1

Betöltendő

az ügyvédi irodámban megüresedett

irnoki állás

Megkivánom az irodai teendőkhöz való teljes jártasságot s a szerb nyelv ismeretét.

Dr. Schvarc Jenő ügyvéd,
Törökkanizsa.

797-3.3

465-x.36

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Torontáli
cipőkben nagy
választék.

Benó Testvérek ezelőtt Kokits A. F.

divat-, rövid-, játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Labdák, parfümök, harisnyák, ingek,
női ruhadíszek, ibolyák és más kalap-
virágok, kötött átmeneti kabátok
leánykáknak és felnőtteknek.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és pontosan elintézzük. Meg nem felelő áruk szívesen visszavételnek.

Külön cipőosztály:

Női R chevro félcipő	K.	6-70
Női R chevro magas fűzős	K.	7-80
Férfi erős strapa cipő	K.	7-50
Férfi R chevro és R box magas	K.	9- .
Tornacipők fluknak	K.	3- .

Barna cipőkben szép választék.

Telefon 201.

Telefon 201.